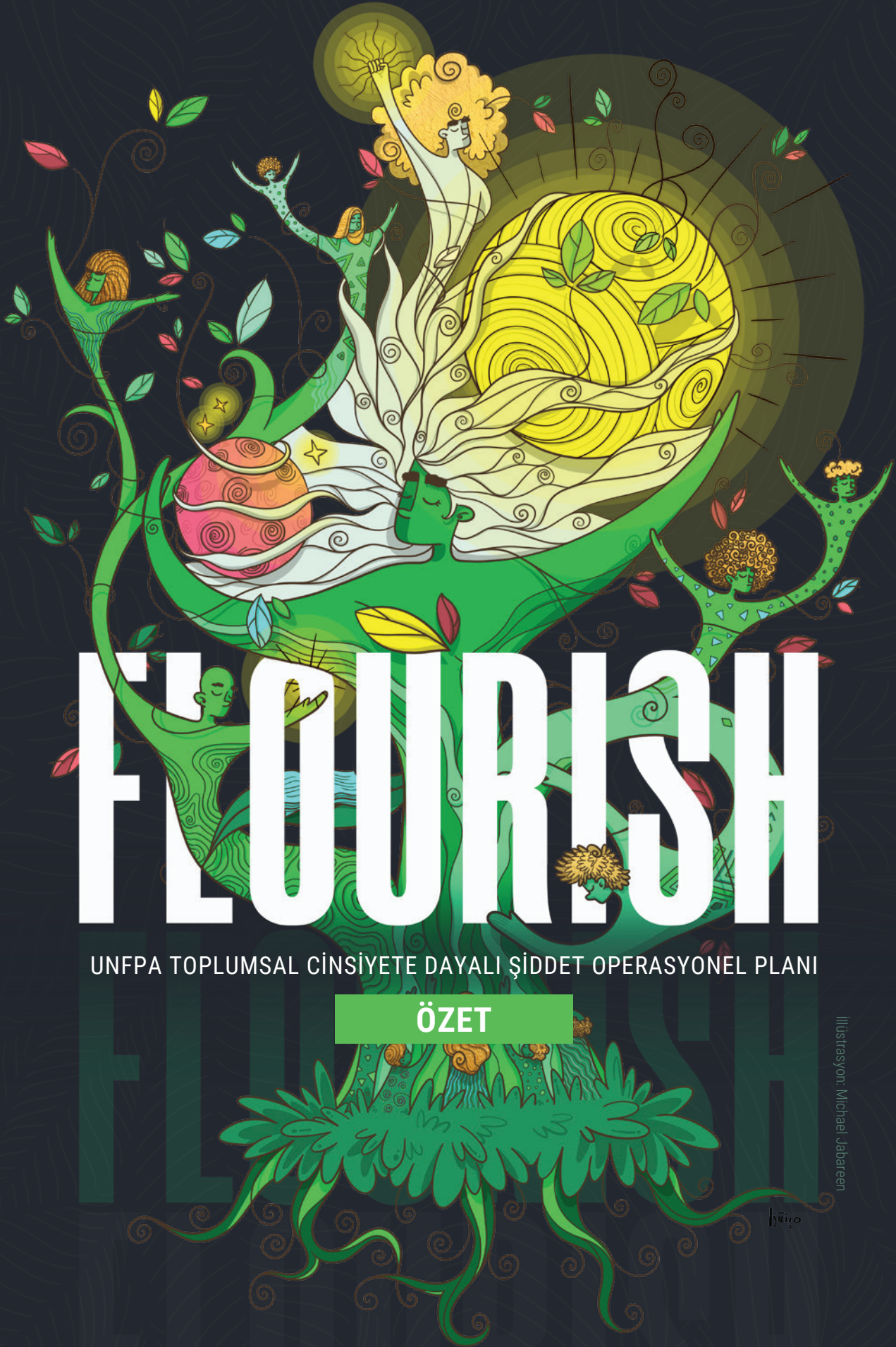

FLOURISH

UNFPA TOPLUMSAL CİNSİYETE DAYALI ŞİDDET OPERASYONEL PLANI

ÖZET

İllustrasyon: Michael Jabareen

by

© UNFPA/Latin America ve Karayipler

KADINLARIN VE KIZ ÇOCUKLARININ KORKUSU— ZCA YAŞAYABİLECEĞİ BİR DÜNYA YARATMAK

Şiddet ve şiddet korkusu tüm dünyada kadınların ve kız çocuklarının hayatının tüm yönlerini kısıtlar. Güvende olmak ise ayrımcı toplumsal normlar ve toplumsal cinsiyet normlarının örtüştüğü noktalarda tanımlanan sınırlar içinde hareket etmek anlamına gelir. Kadınların ve kız çocuklarının üçte birinden fazlasının sadece cinsiyetleri nedeniyle bir şekilde fiziksel ya da cinsel şiddetin herhangi bir türüne maruz kaldığı tahmin edilmektedir.¹ Bu tahminlere, her yıl kadın cinayetleri sebebiyle hayatını kaybeden 47.000 kadın dahil değildir.²

Ama bu durum değişebilir; nitekim kadınlar, kız çocukları ve toplumlar dünya genelinde harekete geçtikçe değişmektedir de. UNFPA, toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin önlenmesi için 153 ülke ve bölgede ihtiyaçlar ışığında programlar yürüterek bu dönüşümün bir parçası olmuştur.³ Çalışmalarımız **TCDŞ'ye maruz kalanların ihtiyaçlarına odaklanmaktadır.** Amacımız kimseyi geride bırakmamak.

Fotograf: Chote Bk | Shutterstock

- 1 WHO (2021). Kadına Yönelik Şiddetin Yaygınlık Tahminleri, 2018. Website: www.who.int/publications/i/item/9789240022256
- 2 UNODC (2021). Kadınların ve Kız Çocuklarının Yakın Partnerleri veya Diğer Aile Üyeleri Tarafından Öldürülmesi. Website: https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/statistics/crime/UN_BriefFem_251121.pdf
- 3 UNFPA (2022). We Rise: Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddette Sıfır Hedefi. TCDŞ Program Veri Panosu. Website: <https://www.unfpa.org/GBV-dashboard>

UNFPA'nın toplumsal cinsiyete dayalı şiddet (TCDŞ) programlaması, **kanıta dayalı** müdahalelere dayanmakta olup, **insani yardım, barış ve kalkınma dönemleri** boyunca uyarlanarak çok sektörlü, kapsamlı ve koordine edilmiş eylemlerle ulusal programlardan bireysel vaka yönetimine kadar her düzeyde uygulanmaktadır. Bu program, bireylerin yaşam boyu **dayanıklılıklarını** artırmayı, toplulukları ve sistemleri güçlendirmeyi amaçlamakta ve iklim krizini de içerecek şekilde önleme, hazırlık ve insani müdahaleyi birleştirmektedir. **Teknoloji Aracılığıyla Gerçekleşen Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet** de dahil olmak üzere TCZDŞ'nin tüm türlerini kapsayan bir yaklaşımla tüm kadınlara ve kız çocuklarına ulaşmak hedeflenmektedir.

Değişim karmaşık bir süreçtir. Kadın örgütleri, feminist hareketler, akademi, özel sektör ve kamu sektörü ve sivil toplum da dâhil olmak üzere çok çeşitli ortaklarla **iş birliği** içinde bireylerden ailelere, sosyal ağlara, topluluklara, örgütlere ve kurumlara kadar **pek çok düzeyde harekete geçmeyi gerektirir.**

Birlikte bir fark yaratabiliriz. Birlikte toplumsal cinsiyet eşitliğine dair ortak bir vizyon inşa ediyor, sosyal ve toplumsal cinsiyet normlarını dönüştürüyor, kadınların ve kız çocuklarının korkusuzca gelişebileceği alanlar yaratıyoruz.

Bu faaliyet planının çerçevesi:

1. UNFPA TCDŞ Faaliyet Planı, evrensel cinsel sağlık ve üreme sağlığı ve haklarına ulaşılmasına ve **Uluslararası Nüfus ve Kalkınma Konferansı Eylem Programını** uygulamaya katkıda bulunması itibarıyla **2022-2025 Stratejik Planı** ile de örtüşmektedir.
2. Ayrıca, toplumsal cinsiyet eşitliğinin gerçekleştirildiği ve tüm kadın ve kız çocuklarının şiddet, ayrımcılık ve zararlı uygulamalardan uzak bir şekilde haklarını kullanmaları için güçlendirildiği bir dünya hedefleyen **UNFPA Toplumsal Cinsiyet Stratejisi 2022-2025** vizyonuna da katkıda bulunmaktadır.

4 UNFPA (2022). Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet ile Mücadelede Farklı Bağlamlar: Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet ile İlgili Kurumlar Arası Minimum Standartlar ve Şiddete Maruz Kadın ve Kız Çocukları için Temel Hizmet Paketi. Website: <https://www.unfpa.org/publications/addressing-gender-based-violence-across-contexts-gender-based-violence-interagency>

5 UNFPA (2021) Teknolojiyle Bağlantılı Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet: Tüm Alanları Güvenli Hale Getirmek. Website: <https://www.unfpa.org/publications/technology-facilitated-gender-based-violence-making-all-spaces-safe>

İLERLEMENİN DÖRT TEMEL AYIĞI

UNFPA TCDŞ programı, **uyum içinde çalışan dört temel ayağa** dayanmaktadır. TCDŞ'yi **önlemek** için bireysel, kişiler arası, topluluk ve toplumsal düzeyler dâhil olmak üzere sosyoekolojik modelin her düzeyinde işleyen **elverişli bir ortam** yaratmak için çalışıyoruz. TCDŞ meydana geldiğinde ise müdahaleyi aile, topluluğu ve toplumu dikkate alarak maruz kalanın ihtiyaçları ışığında müdahaleyi şekillendiriyoruz. Programlamayı iyileştirmek için araştırma ve güvenli, etik veri üretimi ve analizi yapmanın yanı sıra **veri ve kanıt** elde etmek için müdahale ve önleme çalışmalarını sistematik olarak izliyor ve değerlendiriyoruz.

Tüm bu temellerde UNFPA, “Sıfıra Doğru: Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddetin Sonlandırılmasında UNFPA Liderliğinin Haritalandırılması'nda” belirlenen güçlü yönler ve fırsatlara göre **öncelikli kilit eylemler** belirlemiştir.⁶ Bunlar arasında aşağıdakiler yer almaktadır:

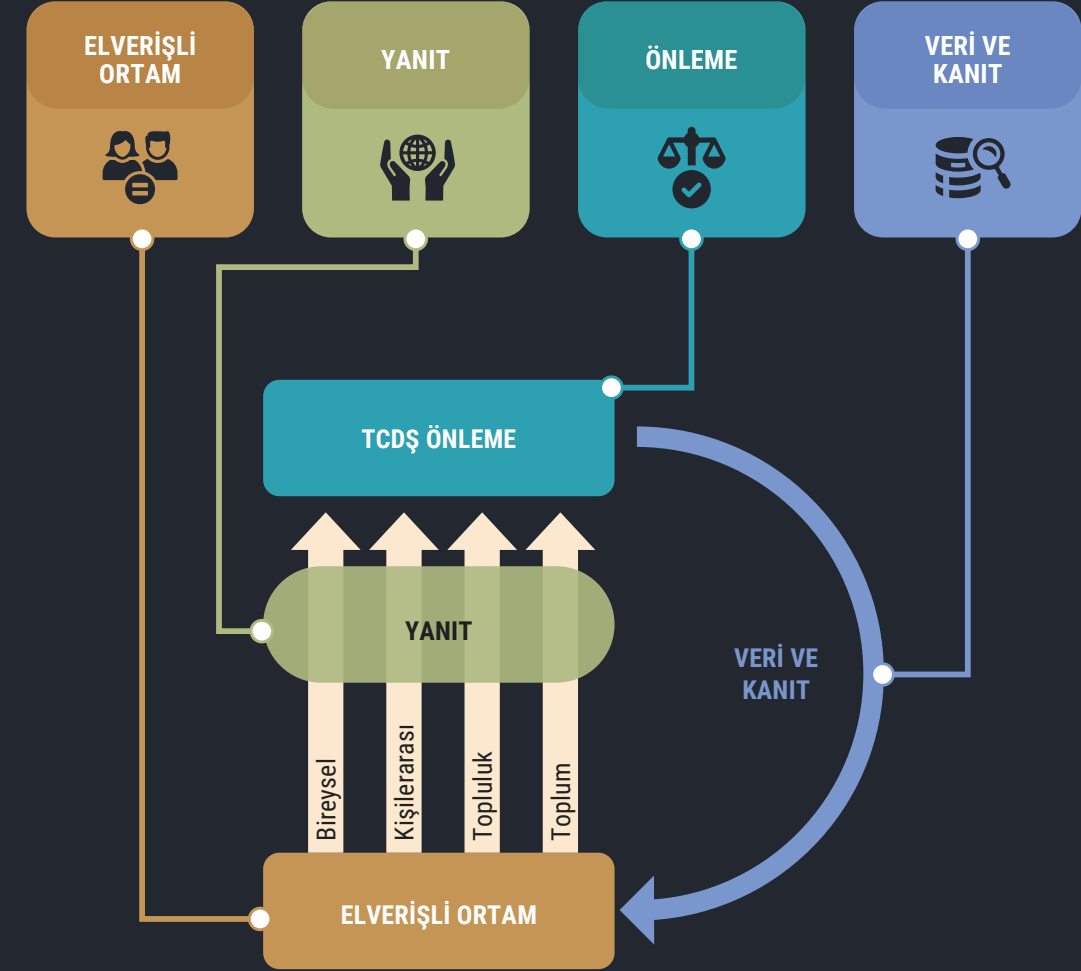
1. **Şiddete Maruz kalan Kadınlar ve Kız Çocukları için Temel Hizmetler Paketinin** uyarlanması da dâhil olmak üzere **ergenlik çağındaki kız çocuklarına** daha fazla odaklanılması.
2. UNFPA programlamasının tüm alanlarında teknolojinin tasarımında ve kullanımında mahremiyet, güvenlik ve emniyet standartlarını koruyarak **teknolojinin kolaylaştırdığı TCDŞ** vakalarını önlemek ve azaltmak için çalışmanın yanı sıra vaka yönetim sistemlerini, saha çalışanlarını ve politikacıları zamanında ve etkili müdahaleler sağlamaları için desteklemek üzere teknolojinin kolaylaştırdığı TCDŞ'nin tüm ülke programlarına entegrasyonunun desteklenmesi.⁷
3. **Kapsamlı cinsellik eğitimi** de dâhil olmak üzere TCDŞ'nin önlenmesine katkıda bulunmak için mevcut platform ve programlardan yararlanılması.
4. Toplumsal cinsiyete duyarlı iklim eylemi yoluyla kadınların ve kız çocuklarının, sistemlerin ve ulusal hükümetlerin dayanıklılığının artırılması ve TCDŞ'nin azaltılması.
5. “**KNOWVAWdata**” (TCDŞ'ye hayır diyebilmek için bu alandaki verilere hakim olmalıyız!) girişimi-nin sürekli olarak kapsamının genişletilmesi, program müdahalelerinin sistematik olarak **değerlendirilmesi** ve tüm bağlamlarda **güvenli ve etik TCDŞ Bilgi Yönetim Sisteminin (GBVIMS)** sürekli olarak yaygınlaştırılması yoluyla **kanıta dayalı programlamanın** teşvik edilmesi.

⁶ UNFPA (2021). Sıfır Hedefi: UNFPA'nın Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddeti Sonlandırmadaki Liderliğinin Haritalandırılması. Website: <https://www.unfpa.org/publications/getting-to-zero>

⁷ UNFPA (2023). TCDŞ ve Zararlı Uygulamalarla Mücadelede Güvenli ve Etik Teknoloji Kullanımı Rehberi: Uygulama Özeti. <https://www.unfpa.org/publications/implementation-summarysafe-ethical-use-technology-gbv-harmful-practices> <https://www.unfpa.org/publications/technology-facilitated-genderbased-violence-making-all-spaces-safe> adresinden ulaşabilirsiniz.

Şekil, dört temel ayak ve birbirini tamamlayan temel müdahaleler arasındaki ilişkiyi göstermektedir.

Her müdahale tek bir sütun altında kategorize edilirken, hepsi de TCDŞ'yi önlemeye ve kadınlar ve kız çocukların haklarının gelişimine katkıda bulunmaktadır. Örneğin, vaka yönetimi sistemlerinin güçlendirilmesi müdahalesi yanıt ayağında listelense bile UNFPA bu müdahaleleri önleme programının temeli olarak görmektedir.

YANIT

UNFPA müdahale programlaması, **şiddete maruz kalan odaklı bir yaklaşımın** benimsenmesini zorunlu kılar. Bu, şiddete maruz kalanların kullanmak istedikleri hizmetlere ve paylaşmak istedikleri bilgilere kendilerinin karar verdiği anlamına gelmektedir. Şiddete maruz kalanların haklarını her faaliyetin merkezine yerleştirir ve her bir mağdura ayrımcılık yapmadan saygı ve onur çerçevesinde davranmamızı sağlar.

UNFPA'nın ortaklıklara, insan kapasitesine ve fiziksel altyapıya yaptığı yatırım, şiddete maruz kalanların **yüksek kaliteli TCDŞ vaka yönetimine** erişmesini sağlayabilir. Kaliteli vaka yönetimi, teknolojinin kolaylaştırdığı TCDŞ⁸ de dâhil olmak üzere maruz kalanların içinde yaşadıkları bağlama ve maruz kaldıkları şiddet biçimlerine göre tasarlanmış **çok sektörlü müdahale hizmetlerini** kullanıma sunar.

Ulusal düzeyde akreditasyona sahip eğitilmiş bir sosyal iş gücü tarafından sunulan TCDŞ vaka yönetimi, her yaş grubuna hizmet etmek amacıyla **çocuk koruma sistemleri ile koordinasyon** sağlayan daha geniş kapsamlı sosyal koruma sistemlerinin bir parçası olarak şiddete maruz kalanlar ile **psikososyal destek** ve **nakit/kupon yardımı** arasında bağlantı kurar.

Güvenli alanlar ve **entegre cinsel sağlık ve üreme sağlığı hakları (CSÜS) hizmetleri** sosyal ağları güçlendirir, güçlenme fırsatları sunar ve kadınların ve kız çocuklarının bedensel özerkliğini korur. Teknolojinin kolaylaştırdığı TCDŞ de dâhil olmak üzere yeni ortaya çıkan TCDŞ biçimleri ve kalıpları, tüm ortamlarda **asgari standartları** karşılayan uyarlanabilir hizmetler aracılığıyla ele alınmaktadır.

8 UNFPA (2021). Teknolojiyle Bağlantılı Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet: Tüm Alanları Güvenli Hale Getirmek. Website: <https://www.unfpa.org/publications/technology-facilitated-gender-based-violence-making-all-spaces-safe>

10

ÖNLEME

TCDŞ, sosyopolitik bir sistem içindeki derin eşitsizliklerin bir belirtisidir. Bu da TCDŞ'nin önlenmesinin, bu eşitsizliklerin nesiller ve bireylerin yaşam seyri boyunca nasıl üretildiğini, aktarıldığını, uygulandığını ve sürdürüldüğünü tanımlayan **yapısal bir bakış açısı** gerektirdiği anlamına gelmektedir.

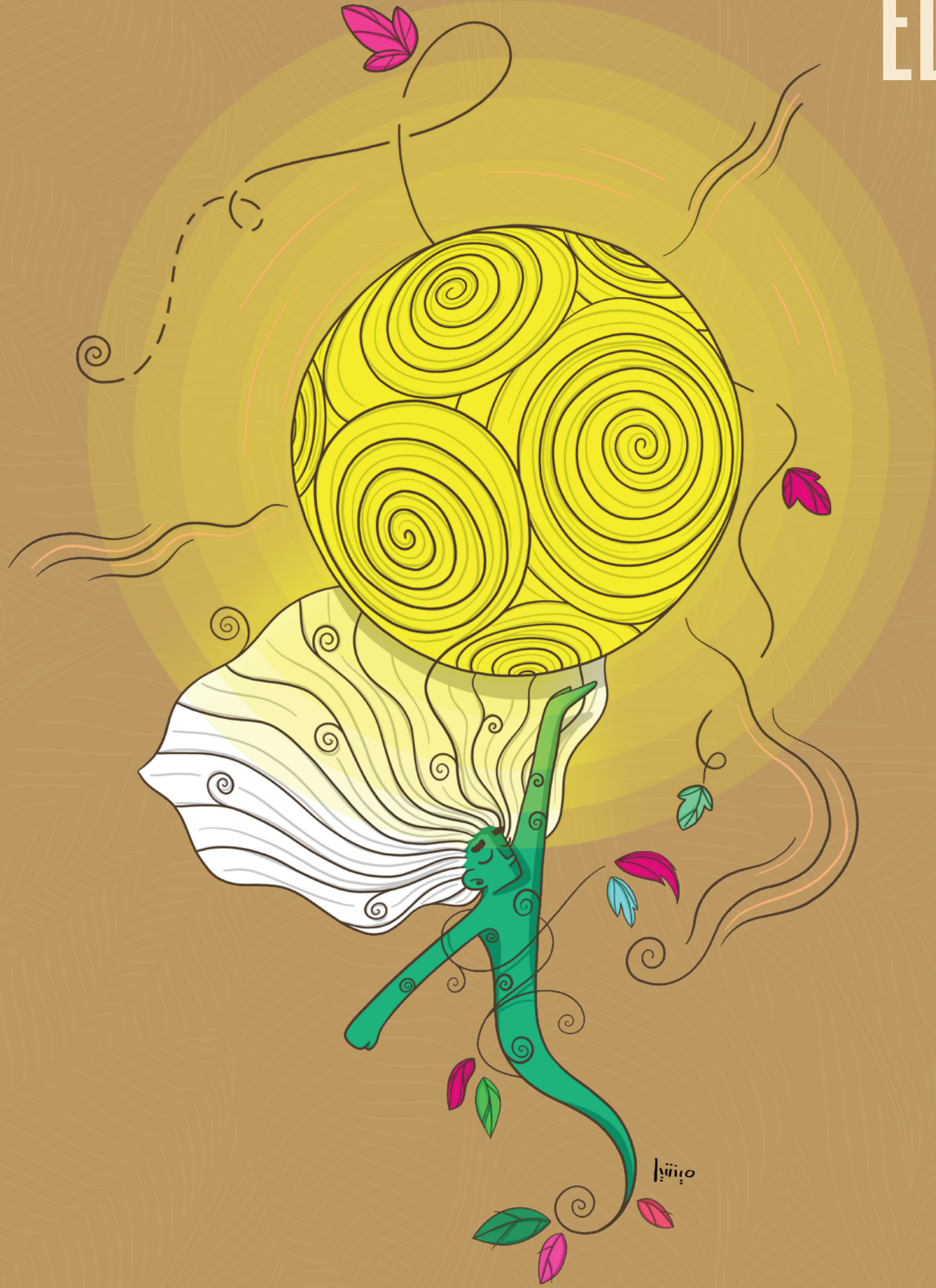
Toplum düzeyinde **sosyal ve toplumsal cinsiyet normları** toplumsal cinsiyet eşitliğine doğru kaydıkça, daha fazla insan toplumsal cinsiyet eşitsizliklerine yol açan sistematik faktörleri fark edecek ve TCDŞ'ye karşı çıkacaktır.

UNFPA liderliğindeki müdahaleler arasında **toplum seferberliği; erkeklerin ve oğlan çocuklarının katılımı; ebeveynlik programları; kapsamlı cinsellik eğitimi ve bilgi, eğitim ve iletişim kampanyaları** yer almaktadır. Bu müdahaleler, kadınlara ve kız çocuklarına yönelik şiddetin önlenmesi için toplumsal cinsiyet eşitliğini ve hesap verebilirliği teşvik eden olumlu normların oluşturulmasına ve sürdürülmesine yardımcı olmanın yanı sıra ayrımcı toplumsal cinsiyet normları ve sosyal normlara meydan okumak için diyalog kurulmasını geliştirmektedir.

Nakit ve kupon yardım programları da dâhil olmak üzere **sosyal koruma mekanizmaları**, kadınları ve kız çocuklarını yakın partner şiddeti, cinsel sömürü ve cinsel şiddete karşı daha savunmasız hâle getiren ekonomik risk faktörlerini azaltarak TCDŞ'yi de azaltmaktadır. Finansal kaynaklara, yaşam becerilerine, haklar hakkında bilgiye ve sosyal ağlara daha fazla erişimi olan kadınlar ve haneler, krizlere ve strese karşı daha güçlü bir dayanıklılık göstermektedir.

En geride kalanların ve en savunmasız durumdaki kişilerin bilgi ve hizmetlere erişebilirliğini artırmak için teknolojiye giderek daha fazla yararlanılıyor. Ancak bu durum teknolojinin kolaylaştırdığı TCDŞ ve yanlış bilginin yayılması açısından bir fırsat penceresi yaratıyor, verilen zararı artırıyor. Teknolojinin kolaylaştırdığı TCDŞ'yi önlemek teknolojinin güvenli olmasını, etik bir şekilde geliştirilmiş olmasını ve tasarım, uygulama ve değişiklikler merkezinde kadınlar ve kız çocuklarıyla birlikte kullanılmasını gerektirir. UNFPA, güvenli ve etik dijital ürünler ve toplumsal cinsiyet eşitliğine giden yolda ilerleme kaydedilmesini sağlayan alanlar üretmek için teknoloji ve TCDŞ arasındaki uçuruma köprü olmaya çabalar.⁹

⁹ UNFPA (2023). Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet ve Zararlı Geleneklerle Mücadelede Teknolojinin Güvenli ve Etik Kullanımı Rehberi: Uygulama Özeti. Website: <https://www.unfpa.org/publications/implementation-summary-safe-ethical-use-technology-gbv-harmful-practices>

ELVERİŞLİ ORTAMLAR YARATMAK

UNFPA, kadınların ve kız çocuklarının şiddet korkusu olmadan gelişebileceği bir ortamı destekler. Yaklaşımımız, **yapıları dönüştürmeye** ve TCDŞ'nin meydana gelmesine neden olan toplumsal düzeydeki risk faktörlerine odaklanır.

UNFPA'nın **uluslararası anlaşmalara uyum için yürüttüğü savunuculuğun** bir sonucu olarak ulusal hükümetler ve paydaşlar, TCDŞ'ye maruz kalanlar dâhil olmak üzere kadınların ve kız çocuklarının kendi haklarıyla ilgili karar alma süreçlerine katılmasını ve bu hakların yasa ve politikalar kapsamında olması amacıyla stratejiler geliştirilmesini sağlar.

Ulusal insan hakları kurumları, sivil toplum kuruluşları ve feminist hareketler ile kurulan ortaklıklar eylem ve hesap verebilirlik için bir zemin yaratır. Net ve gerçekçi **kaynak tahsisi** teknolojiyle bağlantılı TCDŞ ve iklim değişikliği bağlamı dâhil olmak üzere TCDŞ'nin ele alınması için ulusal eylem planlarının ve stratejilerinin **uygulanmasını** destekler.

UNFPA'ya göre, **bedensel özerklik ve üreme sağlığı özerkliğini sağlamak**, ve cinsel sağlık ve üreme sağlığı konularında bakım, bilgi ve eğitim haklarına tam ve eşit erişimin ön koşulu TCDŞ'nin sona erdirilmesidir. Bu nedenle üreme sağlığına yönelik şiddetin ele alınması da dâhil olmak üzere, **CSÜS ve TCDŞ'ye maruz kalanlara yönelik kapsamlı bakımı içeren Evrensel Sağlık Kapsayıcılığı** yaklaşımımızın merkezinde yer almaktadır. Örneğin belirli cinsel sağlık ve üreme sağlığı hizmetlerini almak için bildirimde bulunmayı zorunlu kılan yasalar ve insan haklarına uygun olmayan diğer hükümler yardıma başvurma sürecini sekteye uğratmaktadır. Kadınların ve kız çocuklarının sağlık sonuçlarını iyileştirmek için bu yasa ve hükümler yürürlükten kaldırılmalıdır.

Teknoloji, kadınların ve kız çocuklarının hizmetlere ve ekonomik, sosyal ve eğitimle bağlantılı fırsatlara erişimini **önemli ölçüde** artırabilir. Ancak kadınların teknolojiye eşit bir şekilde erişebilmelerini ve teknolojiyi eşit bir şekilde kullanabilmelerini sağlamak için **teknolojiyle bağlantılı TCDŞ'ye yönelik müdahaleleri ve bu şiddetin önlenmesini** ele alan hak temelli yasa reformu kritik önem taşımaktadır. Bu girişimler birlikte ele alındığında toplumların TCDŞ'nin önlenmesine yatırım yaptığı, kadınların ve kız çocuklarının sağlık ve güvenliğine ilişkin insan haklarını kullanmalarını desteklediği ve maruz kalanların iyileşme ve dayanıklılıklarını teşvik ettiği **TCDŞ'nin ortadan kaldırılmasına yönelik bir ortam** oluşturmaktadır.

VERİ VE KANIT

UNFPA, kNOwVAWdata (Kadına Yönelik Şiddetin Yaygınlığının Ölçülmesi) Girişimi ve TCDŞ Bilgi Yönetim Sistemi (GBVIMS) de dâhil olmak üzere, **zarar vermeme** ilkesine dayanan ve uluslararası standartlar ve en iyi uygulamalar tarafından yönlendirilen **veri ve kanıtların güvenli ve etik bir şekilde toplanması, analiz edilmesi ve kullanılması** konusunda kararlıdır.

kNOwVAWdata (Kadına Yönelik Şiddetin Yaygınlığının Ölçülmesi) Girişimi, güvenli ve etik veri toplama ve analizinin devam ettirilmesinde sürdürülebilirliği ve bölgesel ve ulusal liderliği tesis etmek için üniversiteler ve araştırma kurumlarıyla ortaklık içinde mentörlük ve uygulama toplulukları da dâhil olmak üzere ülkelerin dünya çapında yaygınlık araştırmaları yapabilmeleri için gerekli kapasitenin mevcut olmasını sağlamaktadır.¹⁰

TCDŞ Bilgi Yönetim Sistemi aracılığıyla etkili vaka yönetimi için bilgi sağlamak ve yönlendirmek için idari verilerin oluşturulması ve kullanılması, küresel olarak TCDŞ programlamasının temelini oluşturmaya ve vakaların güvenli ve etik bir şekilde toplanması ve analiz edilmesi için en iyi uygulama örneği olmaya devam etmektedir.¹¹

TCDŞ verilerinin ve araştırmalarının sürekli erişilebilir olması, bu verilerin ve araştırmaların kadınların ve kız çocuklarının yaşamlarını iyileştirmek için kullanılmasını sağlamak açısından kritik önem taşımaktadır. UNFPA Nüfus Veri Portalı, karar vericilerin ve sivil toplum kuruluşlarının kaynaklara daha kolay ulaşmasını desteklemektedir. Ayrıca programların ve politikaların daha etkili bir şekilde tasarlanmasını ve uygulanmasını destekleyerek kadınların ve kız çocuklarının korkusuzca gelişmesini sağlamak için engelleri ortadan kaldırır.

UNFPA ayrıca **kanıtları izleyen ve değerlendiren sistemlerin** ölçeğini büyütmeye ve bu sistemlere yatırım yapmaya devam ederek kaliteli, uygun maliyetli ve ölçeklenebilir müdahaleler ortaya koymaktadır.

Teknolojinin kolaylaştırdığı TCDŞ, üreme sağlığına yönelik şiddeti ve kadın cinayetleri de dâhil olmak üzere yeni ortaya çıkan TCDŞ biçimleriyle ilgili terminolojiyi, göstergeleri ve veri toplamayı standartlaştırma çalışmaları, bunların veri sistemlerine dâhil edilmesini sağlamakta ve bunları ele almak için politikaları, yasaları ve programları bilgilendirmektedir.

Son olarak ve daha da önemlisi, iklim değişikliği de dâhil olmak üzere kadınların ve kız çocuklarının şiddet deneyimlerinin daha iyi anlaşılması için **yerli halka ilişkin bilgilerin ve resmî olmayan veri toplama** sistemlerinin anlaşılması ve uygulamaya konulması önemlidir.

¹⁰ UNFPA ve University of Melbourne (2021). kNOwVAWdata Girişimi. Website: <https://knowvawdata.com/>

¹¹ UNFPA, International Rescue Committee, UNICEF, UNHCR, International Medical Corps (2023). Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet Bilgi Yönetim Sistemi. Website: <https://www.gbvims.com>

© UNFPA Dina Oganova

BİRLİKTE ÇALIŞMAK

UNFPA'nın 400'ü aşkın TCDŞ ve toplumsal cinsiyet personeli, bu planın eyleme dönüştürülmesindeki en büyük varlığımızdır. Onların çalışmaları, UNFPA'nın TCDŞ uzmanlığı konusunda sahip olduğu itibarı sürdürmekte ve dünya çapında binlerce uygulayıcı ortağa stratejik ve teknik rehberlik sunmamızı sağlamaktadır. UNFPA personelinin doğru zamanda, doğru yerde ve doğru ortaklarla kaliteli programlar sunabilmesini sağlamak, TCDŞ'ye maruz kalan her bir kişiye karşı hesap verebilir olmanın merkezinde yer almaktadır.

Sürdürülebilir sonuçlar için güçlü iş birliğine ihtiyaç vardır ve UNFPA, insani yardım, barış ve kalkınma ekseninde TCDŞ'yi ele almak için **iç ve dış ortaklıklardan** yararlanma konusunda benzersiz bir konuma sahiptir. UNFPA'nın 153 ülkedeki TCDŞ programlarının derinliği ve kapsamı, dönüştürücü değişim yaratmak için benzersiz bir ortak uzmanlık, kaynak ve araç bütünlüğü sağlamaktadır.

UNFPA'nın **csüs** alanındaki liderliği, üreme sağlığına yönelik şiddet de dâhil olmak üzere her düzeyde TCDŞ ve CSÜS'ün ilişkisinin anlaşılmasını kolaylaştırmaktadır. Şiddete maruz kalanların sağlık sonuçlarını iyileştirmek ve TCDŞ'yi önleme amacıyla zararlı sosyal normları ve toplumsal cinsiyet normlarını dönüştürmek için en yeni çalışmaları ileriye taşımaktadır.

UNFPA kadınlara yönelik şiddetle ilgili **veri ve kanıtları** kullanılabilir duruma getirmek ve teknoloji ile iklim değişikliğinin TCDŞ'ye etkisini gibi kritik konulara ilişkin bir anlayış geliştirmek için çalışır.

UNFPA'nın **inovasyon ve teknoloji** alanındaki çalışmaları, maruz kalanlar ile kaynaklar ve hizmetler arasında bağlantı kurma ve önleme konusunda toplulukların katılımını sağlama fırsatlarını genişletirken teknolojinin güvenli ve etik tasarımı ve kullanımı için standartları belirlemektedir.

UNFPA'nın **insani yardım programlamasındaki** kurumsal deneyimi ve teknik bilgisi, iklim değişikliği de dâhil olmak üzere insani yardım-barış inşası-kalkınma ekseninde etkili bir müdahale sağlar ve her bağlamda TCDŞ'ye müdahale eden ve temel nedenlerini ele alan sistemleri güçlendirmeye odaklanır.

Bölge ve ülke ofislerinden edinilen deneyimler, küresel en iyi uygulamaları beslemekte ve hizmet sunumunda yenilikleri teşvik etmektedir.

UNFPA, TCDŞ BİLGİSİNİ GELİŞTİRMEK VE PROGRAMLAMANIN KAPSAMINI GENİŞLETMEK İÇİN DİĞER PAYDAŞLARLA BİRLİKTE ÇALIŞIR:

TCDŞ'nin ortadan kaldırılmasında programlama ve politikaların bu kişilerin yaşam deneyimleri ve bilgilerine bağlı kalmasında ve TCDŞ'ye **maruz kalanlar** karşı **hesap verebilir** olmada en temel ortaklarımız **kadınlar ve kız çocukları ile kadın ve gençlerin öncü olduğu sivil toplum hareketleridir**.

Diğer Birleşmiş Milletler kuruluşlarıyla yürütülen ortak girişimler, etkili çok sektörlü TCDŞ müdahale ve önleme sistemleri oluşturmak için bu kuruluşların uzmanlıklarından ve kaynaklarından yararlanmaktadır.

Akademi ile ortaklıklar, TCDŞ ile ilgili kanıt zeminini genişletmek ve yenilikçi müdahaleleri teşvik etmek için titiz araştırmalar yürütür.

Farklı bağlamlarda bireysel yaşamlarda, toplumlarda ve kurumlarda değişimi teşvik etmek

TCDŞ İLE İLGİLİ ÇALIŞMALARIMIZ DA DAHİL OLMAK ÜZERE UNFPA'NIN YÜRÜTTÜĞÜ ÇALIŞMALARIN TÜM UNSURLARI BİRBİRİYLE KESİŞEN ÇEŞİTLİ YAKLAŞIMLARA DAYANMAKTADIR:

Toplumsal cinsiyeti dönüştürücü yaklaşımlar, toplumsal cinsiyete dayalı güç dengesizliklerini sürdüren ve erkekleri ve erkek çocuklarını ayrıcalıklı kılan toplumsal değer ve normlarla mücadele eder. UNFPA, bu normların TCDŞ'yi nasıl tetiklediğini ve toplumsal cinsiyet eşitliğini desteklemek ve sürdürmek için nasıl dönüştürülebileceğini incelemektedir.

UNFPA, programlama, hareket oluşturma, veri ve kanıtlarda **insan hakları temelli yaklaşımlar** ve **kesişimsel bir mercek** kullanarak **kimseyi geride bırakmama ve önce en geride kalanlara ulaşma** konusunda kararlıdır. Kadınlar ve kız çocukları, engelliler, LGBTQIA+ bireyler, ergenlik çağındaki kız çocukları ve yaşlı kadınlar dâhil olmak üzere ayrımcılık nedeniyle bütünleşik TCDŞ riskleriyle karşı karşıya olan gruplara odaklanıyoruz.

UNFPA, **yaşam boyu** TCDŞ'yi ele almaktadır. Yaşa özgü riskleri ele alan ve gençlerin önleme girişimlerine katılımını teşvik eden, **ergenleri ve gençleri** sürece dâhil eden programlama, toplumsal cinsiyet ve haklarla ilgili tutum ve davranışlarda nesiller arası değişim için güçlü bir fırsattan yararlanır. Üreme çağını geçtikten sonra kendilerini programlarda ve politikalarda görünmez kılan, TCDŞ risklerini artıran ve iyileşmeyi engelleyen sosyal değersizleştirmeye maruz kalan **yaşlı kadınların** da sürece dâhil edilmesi için çalışıyoruz.

Sosyoekolojik modelden yararlanmak, risk faktörlerini belirlemek, müdahaleleri daha iyi hedeflemek ve koordineli programlama yoluyla değişimin kapsamını ve sürdürülebilirliğini artırmak için bireyler ve sosyal yapılar (aileler, topluluklar ve kurumlar dâhil) arasındaki ilişkileri anlamının ve incelemenin merkezinde yer almaktadır.

UNFPA TCDŞ PROGRAMLAMASINI DEĞİŞEN BAĞLAMLARA UYARLAMAK İÇİN ÇALIŞMALAR YAPAR:

İklim değişikliğinin toplumsal cinsiyete dayalı etkileri ve bunun TCDŞ riskini ve görülme sıklığını nasıl etkilediği konusunda araştırma ve kanıt üretme faaliyetlerinde bulunuyoruz.

İnsani yardım, kalkınma ve çatışma sonrası bağlamlarda TCDŞ programlamamıza bir **ortak çalışma** yaklaşımı benimsiyor, TCDŞ'yi acil durum hazırlığına entegre ediyor ve TCDŞ'yi ortadan kaldırmak için ulusal düzeyde benimseme, kapasite ve hesap verebilirliği teşvik ediyoruz.

UNFPA, kadınların ve kız çocuklarının öğrenmesi, bir araya gelmesi, yenilik yapması ve **dijital ayrışmanın** üstesinden gelmesi için alanları güvenli ve etik bir şekilde artırma amacıyla dijital devrimin sunduğu fırsatları değerlendirmek için çalışmakta bir yandan da teknolojinin kolaylaştırdığı TCDŞ risklerini ele almaktadır.

Sosyal ve toplumsal cinsiyet normlarının değişimine odaklanarak sosyal ve feminist hareketlerin örgütlenmesini, yasal ve politik reformları, veri ve kanıt üretimini destekleyerek ve toplumsal cinsiyeti dönüştürücü yaklaşımları tüm çalışmalarımıza entegre ederek zararı ortadan kaldırıyor ve **toplumsal cinsiyet eşitliğine** karşı küresel ölçekteki gerilemeyi engelliyoruz.

